

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 36—	celo leto naprej . . . K 40—
pol leta 18—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 9—	celo leto naprej K 48—
na mesec 3—	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravišče (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni dodatki in prazniki.

Inserati se računajo po površini prostora in sicer: 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor; enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakaznici. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 32—	četrt leta 8—
pol leta 16—	na mesec 2-70

Posamezna številka velja 14 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34.

Zadnji poskus.

V Brestu Litovskem so se 14. t. m. zopet pričela stvarna pogajanja med boljševiško delegacijo ter zastopniki centralnih držav. Je to, kakor je izjavil nemški državni tajnik Kühlmann, zadnji poskus, priti do sporazuma. Križa, ki je nastala vsled ruskih predlogov, je še enkrat ublažena in vsenemškimi aneksionistom, ki so pretekle dni napeli v Berlinu vse svoje moči in od Hindenburga do raznih pristašev takozvane »Vaterlandspartei« uveljavili ves svoj vpliv, se zмага zaenkrat še ni popolnoma posrečila. Očividno pod dunajskim pritiskom je prišlo v Berlinu med nemško diplomacijo in vojaškimi krogi do zadnjega kompromisa. Kompromis se ne tiče toliko bistva nemške politike, kajti tudi nemška diplomacija se v glavnem pridružuje principijelnemu stališču nemških »Siegfriedov«, temveč se nanaša le bolj na način postopanja in pa na obseg nemških zahtev. Zato je mogel gosp. Kühlmann 14. t. m. v Brestu Litovskem upravičeno reči, da njegovo naziranje nikakor ne nasprotuje »zaziranju generala Hoffmanna. V Berlinu je torej zmagała še enkrat diplomatska umetnost nad vojaško priprostostjo. In tako so zastopniki centralnih držav prinesli v Brest Litovsk kompromisni program, ki formalno resno uvažuje ruske predloge, ne da bi v bistvu sprejel njihova načela. S svojimi protipredlogi hočejo, kakor je poudarjal dr. v. Kühlmann, centralne države še enkrat poskusiti, ali je mogoče priti do separatnega miru z Rusijo. Istočasno je nemški državni tajnik te predloge označil kot nekaj maksimuma, preko katerega centralne države za nobeno ceno ne morejo. Dal jim je torej ultimativen značaj, to se pravi, ako na podlagi teh protipredlogov ne pride do sporazuma, se bodo mirova pogajanja med boljševiki in centralnimi državami razbila.

Kakor znano, so boljševiški delegati v seji 11. t. m. postavili glede ureditve teritorialnega vprašanja štiri načelne zahteve ter obenem predlagali, da se naj razprava o teh točkah vrši v formulirani obliki, to je, da naj stranke svoje predloge in protipredloge podajajo v spisih. To rusko zahtevo so zastopniki centralnih držav akceptirali v toliko, da so svoj protipredlog vsaj ustmeno formulirali. V stvari odklanjajo centralne države ruski predlog glede ureditve teritorialnega vprašanja, češ, da nima značaja kompromisnega predloga ter postavljajo proti ruskim zahtevam svoje protizahteve, ki jih označujejo kot maksimum tega, kar so pripravljene koncedirati. Boljševiki pravijo: Pravica samoodločbe pritiče v posest prihajajočim narodom (gre tu pred vsem za Kurosko, Litvo in Poljsko) v celoti in ne le onemu delu, ki je okupiran. Centralne države odklanjajo to formulo ter postavljajo protinačelo, da imajo pravico samoodločbe tudi posamezni deli teh narodov. To stališče zavzamejo centralne države z ozirom na komplikacije, ki bi sicer za ne nastale. Pomisliti je treba le na poljsko vprašanje. Boljševiki so nadalje zahtevali, da naj se Avstrija in Nemčija odločite aneksijam, korekturam mej, vplivu glede državne oblike ter vojaškim in carinskim koncesijam s posameznimi narodi, dokler le ti niso konstituirani. Centralne države odgovarjajo, da ne nameravajo anektirati, niti vplivati na državno obliko osvobodjenih narodov, glede pogodb pa si pridržujejo prosto roko in o korekturah molčijo. Zahtevo po odpoklicu okupacijskih čet iz zasedenega ozemlja centralne države odklanjajo. Boljševiški predlog o ureditvi provizorične samouprave za dobo do konstituiranja (kakor je n. pr. na Poljskem), smatrajo za nejasen. Referen-

dum, t. j. splošno glasovanje naroda o končni ureditvi njegovih državnih odnosov, centralne države kot princip odklanjajo, ter smatrajo, da zadostuje tudi votum parlamenta ali kakšnega drugega reprezentativnega narodnega zbora. Zastopniki centralnih držav mislijo pri tem na dejstvo, da so se nekateri reprezentativni zbori v okupiranem ozemlju že izrekli za gotove programe. Tako n. pr. je kuronski deželni zbor zahteval združitev z Nemčijo. Na podlagi tako ugotovljenega razpravnega položaja se sedaj vršijo nadaljnja pogajanja, v katerih se mora skoro pokazati, ali so boljševiki, kakor so se v formalnostih že vdali, pripravljeni tudi v stvari sami pristopiti na kompromisno formulo, ki jo je postavila nemška diplomacija glede načelnega vprašanja samoodločbe narodov.

Dunaj, 16. januarja. (Koresp. urad.) Iz Bresta Litovskega poročajo 16. januarja:

Dne 14. januarja ob 5. popoldne je imela avstro - ogrsko - nemško - ruska komisija za posvetovanje o teritorialnih vprašanjih svojo četrto sejo.

Državni tajnik dr. v. Kühlmann je sporočil, da so zavezniške vlade sklenile na formulirane predloge ruske delegacije tudi ustmeno odgovoriti v formulirani obliki. Iz nje pa mora opozoriti, da smatra načeln, da se delegacije med seboj pogajajo potom formuliranih spisov kot zelo zamauden in da se mu zdi, da na ta način ni lahko priti do uspeha. Če hočejo delegacije priti resnično do mirnega konca, bo v bodoče dobro, če se najprej razgovore o materijah in da se potem od vsake strani enemu gospodu poveri redakcija. Ta dva gospoda morata kot redakcijski komite skupaj poskusiti, kako dosežeta skupno formuliranje. In če to ni mogoče, morata obojestranske difference doletiti in pisмено fiksirati.

Nato se je prebral materijalni odgovor zavezničkov, ki se glasi:

ODGOVOR ZAVEZNIČEV NA RUSKE PREDLOGE.

Nemški in avstro - ogrski delegaciji izročeni predlogi ruske delegacije glede razvoja dogodkov v pokrajinah Rusije, zasedenih od centralnih držav, so tako različni od naziranja zavezničkov, da se morajo v predležeči obliki označiti kot nesprejemljivi. Ne da bi hoteli se baviti podrobneje z zunanjo obliko teh predlogov, moramo vendar pripomniti, da nimajo značaja od centralnih držav pričakovanega kompromisa. Nasprotno tvorijo enostransko rusko zahtevo, ki ne kaže želje, računati z upravičenimi argumenti nasprotnih strank. Kljub temu sta nemška in avstro - ogrska delegacija pripravljene, še enkrat in to pot formulirano jasno izreči svoje mnenje o višjih vprašanjih, še enkrat poskusiti, ali je kaj upati, da se uresniči od njih nameravani kompromis.

O enem delu od zavezničkov zasedenih pokrajin se je pod številko 1. nemškega načrta govorilo. O tej materiji so posvetovanja zaključena, nadaljnjih razmotiranih ni več treba. Vprašanje glede sedaj od zavezničkov zasedenih pokrajin, ki imajo svoje lastno državno življenje, bi se dalo čisto časovno razdeliti v 4 razdobja. Ta razdobja so: Čas med sklepom miru z Rusijo in končanjem ruske demobilizacije, čas med ruskim mirom in splošnim mirom, čas prehodnega stadija za nove narode, končno definitivni stadij, v katerem nove države popolnoma izvrše svojo državno organizacijo.

Iz nje moramo opozoriti na dejstvo, da za centralne države, drugače, kakor je to pri Rusiji, s sklepom miru z Rusijo še nikakor ni zvezan splošni mir, da so nasprotno prisljeni z drugimi nasprotniki vojno nadaljevati. Zavezniške delegacije izjavljajo iznova, da so mnenja, da so ustavno kompetentni organi v novih državah smatra-

ti za enkrat kot popolnoma upravičeni izražati voljo širokih krogov prebivalstva. Velikega pomena za vprašanje, kako nastane državna osebnost, je razsodba vrhovnega sodišča v Washingtonu iz leta 1808, ki je izvajala, da je suverene pravice Zedinjenih držav severne Amerike priznati kot popolnoma in polno obstoječe od dneva njihove neodvisnosti, to je od 4. julija 1776 ne glede na njih priznanje s strani Anglije v pogodbi iz leta 1782. (Piore: Droit international codifié p. 160.)

Zavezniške delegacije vzamejo na znanje izjavo, da ruska vlada iz dejstva pripadnosti zasedenih pokrajin k ozemlju bivšega ruskega carstva ne sklepa na katerikoli državnopravno obveznost prebivalstva teh pokrajin v razmerju k ruski republiki in da so stare meje bivšega ruskega carstva meje, ki so se bile postavile z nasiljem in zločini proti narodom, zlasti proti poljskemu narodu, skupaj s carizmom izginile. Enako vzamejo na znanje, da »za rusko vlado zato ne obstoja temeljna naloga sedaj vršičih se pogajanj v tem, da na katerikoli način brani nadaljnje prisilno pridržanje omenjenih pokrajin v okviru ruske države, marveč v zagotovitvi resnične svobode samoodločbe notranje državne naprave in mednarodnega položaja teh pokrajin.«

V zvezi s tem bi bilo vprašati, iz katerega pravega razmerja sedanja ruska vlada črpa svojo upravičenost in dolžnost, zastaviti se za zagotovitev resnične svobode samoodločbe teh pokrajin do skrajnosti, to se pravi pod gotovimi pogoji tako daleč, da nadaljuje vojno? Če dejstvo, da so tvorile zasedene pokrajine ozemlje bivšega ruskega carstva, ne utemeljuje nobene obveznosti prebivalstva teh pokrajin napram ruski republiki, ni tako kratkoročno razvidno, s čim hoče ruska republika s svoje strani utemeljevati svoje pravice in dolžnosti napram temu prebivalstvu. Če se pa postavimo, kakor stori iz ruske delegacije, na stališče, da ima ruska republika tako pravico, potem so v resnici obseg teritorija, politični predpogoji za izvršitev pravice samoodločbe, prehodni režim in oblika izjave volje one 4 točke, o katerih je treba poskusiti doseči sporazum.

K prvi točki: Trditve, da pravica samoodločbe pristaja narodom in ne tudi delom narodov, ne odgovarja našemu naziranju o samoodločbi. Tudi deli narodov morejo skleniti samoodločbo in odcepjenje. Pri tem nikakor ne mislimo, da naj bodo za omejitve teh delov mero dajne okupacijske meje. Kurlandija, Litva in Poljska tvorijo tudi historično vzeto ljudske enote. Nemčija in Avstro-Ogrska nikakor ne nameravata si vtlesiti od njih sedaj zasežene pokrajine. Oni ne nameravata prisiliti te pokrajine, da sprejmo to ali ono državno obliko, nameravata pa vzdržati za sebe in za narode zasedenih pokrajin prosto roko za sklepanje vseh mogočih pogodb.

K drugi točki: Kar se tiče izvedbe, gre nismo temeljnih razločkov, na katere so zavezniške delegacije vedno iznova opozarjale. Nemogoče je, odstraniti vojske, dokler traja svetovna vojna, pač pa je mogoče stremeti za tem, da se številno četo, če to dovoljujejo vojaške okoliščine, skreči na ono število, ki je neobhodno potrebno za vzdržanje reda in tehničnih podvezij v deželi. Mogoče je stremeti po sestavi narodne žandarmerije. Kar se tiče povratka beguncev in med vojno evakuiranih, se priznava od slučajev do slučajev blagohotna presoja. To vprašanje se lahko izroči posebni komisiji, ker to vprašanje ni odločilnega političnega pomena.

K tretji točki: Ruski predlog v svojih podrobnostih ni zadosti jasen in je treba še nadaljnjih pojasnil. Kratkotrajno se lahko prizna, da se naj, čim bolj se bliža splošni mir, izvoljenim zastopnikom prebivalstva dežele vedno bolj priznava sodelovanje tudi v upravnih nalogah.

K četrti točki: Zavezniške delegacije so v temlju pripravljene priznati, da naj ljudski votum na široki podlagi sankcionira sklepe o državni pripadnosti pokrajin. Enostranska zahteva referendumu pa se zdi nepravilna. Tudi votum na

široki ali omejeni podlagi izvoljene reprezentativne korporacije bi po naziranju zavezniških delegacij zadostoval. Opozoriti hočemo, da se tudi od vlade ruskih komisarijev priznane države v okviru bivšega ruskega carstva, kakor n. pr. Ukrajina in Finska, niso ustanovile potom referendumu, marveč potom sklepa na široki podlagi izvoljenih narodnih zborov.

Navdaja nas želja, da znova poskusimo priti do sporazuma z rusko vlado, zato sta nemška in avstro - ogrska vlada predložili te dalekosežne predloge, obenem pa pristavljata, da tvorijo ti predlogi skrajni okvir, v katerem moreta upati na mirni sporazum. Pri postavljanju teh temeljev jih je vodila ravnotaka dolžnost, da ne dasta oslabilosti lastne obrambne sile, dokler se ta nesrečna vojna nadaljuje, obenem pa jih je vodila tudi želja omogočiti nekaterim narodom, ki meje ob njih pokrajine, da končno in samostojno odločijo o svoji lastni prihodnosti, ne da bi pri tem zabredli v skrajno bedo in obup. Sporazum med Rusijo in centralnimi državami glede teh težavnih vprašanj pa je mogoče samo, če pokaže tudi Rusija resno voljo, da hoče priti do sporazuma in če se trudi, namesto da skuša postavljati enostranske diktate, razmotrivati vprašanja tudi z nasprotnega stališča in najti ono pot, ki more edina voditi do mirnega konca. Samo v slučaju takih intencij morejo delegacije zavezniških držav še upati na mirno rešitev konflikta.

ODGOVOR G. TROCKEGA.

Nato je govoril g. Trockij, ki je izjavil, da je ravnokar prebral odgovor centralnih držav vsakomur od strani dvome glede formalnih težkoč, ki so nastale za rusko delegacijo vsled govora generala Hoffmanna v prejšnji seji. Če se je general Hoffmann skliceval na to, da temelji ruska vlada na svoji moči in da s silo nastopa proti vsem, ki so drugega mnenja, katerim očita, da so protirevolucionarni in buržoasni, potem je pač treba naglašati, da tudi ruska vlada temelji na oblasti. Ono, kar odbija vlade drugih držav pri dejanjih ruske vlade, je smer, v kateri se poslužuje svoje oblasti in v kateri se ne da motiti od ničesar. Tako so on in njegovi prijatelji, ko je romunska vlada poskušala uporabljati na ruskih tleh silo proti revolucionarnim vojakom in delavcem od tu predlagali petrogradski vladi, da naj aretirajo romunskega poslanika, vse njegovo poslaniško osebo in romunsko vojaško misijo ter so dobili odgovor, da se je to že zgodilo. V zvezi s tem je izjavil g. Trockij še to - le: Kar se tiče obeh primerov, ki jih je navajal general Hoffmann, ta dva primera nikakor ne karakterizirata naše politike na polju narodnostnih vprašanj. Informirali smo se o beloruskem kongresu, ta kongres je bil sestavljen iz zastopnikov beloruskih agrarcev in se je poskušil polastiti vseh onih oporišč, ki morajo biti posest beloruskega naroda. Če je naletel na odpor, izvirja ta odpor od vojakov, med katerimi so bili v enaki meri zastopani Velikorusi, Belorusi in Malorusi. Ze v svoji formalni izjavi sem opozoril, da oni konflikt, ki so bili nastali med nami in Ukrajinco in ki žal še niso popolnoma odstranjeni, nikakor ne morejo omejiti pravice ukrajinskega naroda do samoodločbe in da nas niso v nobenem oziru ovirali, priznati neodvisno ukrajinsko republiko.

G. Trockij je govoril nato o uso di zasedenih pokrajin. Kar se tiče oblike pogajanj, smatra ruska delegacija za potrebno, postaviti v ospredje ravno one točke, ki tvorijo predmet nesporazumljenja in to z vso potrebno energijo, ker je le v tem slučaju mogoče najti popolnoma pravično rešitev.

NADALJNA DEBATA.

Nato je govoril zopet državni tajnik dr. v. Kühlmann ter je izjavil: Kar se tiče govora g. generala Hoffmanna, bi pridržal tako za sebe, kakor za g. generala Hoffmanna izrečno pravico, da se zopet povzemem k tej zadevi. Pri ozkem političnem soglasjanju med menoj in generalom Hoffmannom je popolnoma samo ob sebi ujemno, da med mojim in njegovim na-

ziranjem ni nasprotstva. Sicer pa jemljem z zadovoljstvom na znanje sklep, ki ga slišim iz izjavljanih g. predgovornika, da so on kakor člani njegove delegacije sedaj pripravljeni, pričeti z resnično diskusijo in pojasnitvijo posameznosti nas razdvajajočih naziranj. Sedaj predlagam, da se držimo nadaljine, od ruske delegacije predlagane delavne metode, da vstopimo glede 4 točk, kakor so bile sprejete v naš odgovor, sedaj resnično v nadaljno diskusijo. Upam, da bomo potem v malo, dneh tako daleč, da bomo v polnem razumevanju odgovornosti lahko rekli, ali bi mogoče premagati težkoče, ali pa, da se naj tu storjeni poskus opusti.

G. Trockij je izjavil nato, da je po njegovem mnenju sedaj mogoče preiti v posvetovanje o obeh odgovorih, ki sta bila predlagana. Še enkrat pa mora naglašati, da se ne more v vprašanje odpoklicanja čet v nobenem oziru pridružiti naziranju nemškega predsednika, da bi namreč odpoklicanje okupacijskih čet pustilo za seboj prazen prostor. Oni narodi, ki žive v pokrajinah Poljske, Litve in Kurlandije, bi ne bili nikakor v politično težavnem položaju, če bi okupacijske čete prepustile te narode sebi samim. V kolikor gre za tehnične težkoče, kakor pomanjkanje lastne železnice, pošte itd., je v takih vprašanjih mogoče priti vedno do sporazuma tudi brez kontrole zasedenih čet.

Temu nasproti je opozoril državni tajnik dr. v. Kühlmann, da so bili poleg tehničnih vzrokov v prebranem tekstu navedeni tudi varnostni vzroki, ki igrajo v onih pokrajinah zelo važno vlogo. Nato je predlagal g. v. Kühlmann, da naj se sedaj o 4 točkah, ki jih je ruska delegacija sama predlagala, v tem redu prične z razpravo.

Ko se je g. Trockij pridružil temu predlogu, se je seja zaključila ter doletela prihodnja seja za 15. januar ob 11. dopoldne.

RAZPRAVE DNE 16. JANUARJA.

Dunaj, 16. januarja. (Koresp. urad.)

Iz Bresta Litovskega 15. januarja: Danes so se vršili nadaljnji razgovori avstro - ogrsko - nemško - ruske komisije za ureditev teritorialnih in političnih vprašanj. Kljub še obstoječim velikim nasprotjem, je prišlo v nekatere točkah do gotovega zbližanja.

Dunaj, 17. januarja. (Koresp. urad.)

Iz Bresta Litovskega poročajo 16. januarja: Tekom današnjega dopoldneva so se delegacije štirih zavezniških držav zbrale na interni zaupni razgovor. Državni tajnik dr. von Kühlmann je v daljšem govoru razložil stanje pogajanj z rusko delegacijo glede ureditve političnih in teritorialnih vprašanj. Predsednik turške in bolgarske delegacije sta državnemu tajniku izrazila svoje popolno pritrjevanje.

Dunaj, 16. januarja. (Koresp. ur.) Iz Bresta Litovskega poročajo 16. januarja: Dne 15. januarja sta se vršili dve nadaljnji razpravi avstro - ogrsko - nemško - ruske komisije za ureditev teritorialnih in političnih vprašanj. Grof Czernin, ki je zbolel, se za nekaj časa ne more udeležiti se.

Predsednik ruske delegacije se je bavil z vprašanjem pritegnitve zastopnikov zasedenih pokrajin, o katerem se je že prej razpravljalo ter je predlagal, da naj se taki zastopniki odslej udeležijo pogajanj, da se jim da prilika, da pred vsem svetom dokažejo svojo pravico, katero jim oporeka ruska delegacija, oziroma da pokažejo, da so upravičeni, zastopati svoje narode.

Državni tajnik dr. v. Kühlmann je iznova izrazil svojo pripravljenost, pripustiti take zastopnike, pa seveda samo pod pogoji, ki jih je že prej povedal, da namreč tudi ruska delegacija smatra prihod teh zastopnikov v Brest Litovsk kot dokaz, da so se te pokrajine s tem, da odpolijejo svoje odposlane, preustrojile v države.

G. Trockij je izjavil, da nikakor ne more sprejeti tega pogoja, ker ne more priznati, da morejo ti zastopniki dati izraz volji celotnega prebivalstva onih dežel. S tem odpadejo vsi ti predlogi.

Po teh izjavah je konstituiral državni tajnik dr. v. Kühlmann, da bi

be nasprotno naziranje pogajalčih se strank glede vprašanja, kateri pomen pristojni sklepom v zasedbi pokrajinskih obstoječih zastopstev, tudi pri podrobnih diskusijah ne mogla najti na srednji črti; dostavil pa je, da bi se pogajanja vsled tega vendarle ne morala ponesrečiti, ker se se vendar zavezniki delegacije že od vsega početka postavile na stališče, da vzamejo za bodočnost v pretresu pritrđilno ljudsko manifestacijo na široki podlagi. Če se posreči doseči sporazum glede te ljudske manifestacije na široki podlagi, bi po njegovem mnenju nasprotstvo mišljenja o tem, ali naj se smatrajo te manifestacije ljudstva kot ustavljajoče ali pritrđevalne, ne upravičilo prekinitve pogajanj z vsemi svojimi tako dalekosežnimi posledicami.

G. Trocki je priznal, da nadejanje debate na dosedaj obravnavanem polju vsaj v trenutku položaja kaže, da so pogajanja brezpomembna. Izjavil pa je, da je popolnoma vseeno za praktično rešitev vprašanja, kakor hitro so pogotji za ljudsko glasovanje podani, kateri organ te ali one vlade v kateremkoli času je bil presuđljivo priznan. Vsled tega gre v pogovornosti za to, zagotoviti neodvisnost in svobodo izjave volje onega dela ljudstva. V zagotovitev pomena tega izjava pa bi bilo treba, da to glasovanje nima le pritrđevalnega, marveč tudi konstitutivnega značaja.

Pri razgovoru o predlogu državnega tajnika dr. von Kuhlmann glede odločilnega glasovanja v zasedenih pokrajinah, da naj se to vrši v času med sklepom miru z Rusijo in najkasneje eno leto po sklepu splošnega miru, je G. Trocki takoj prišel govoriti o vprašanju izpraznitve teh pokrajin. Izjavil je, da ni nobenih zadostnih vzrokov, zvežati usodo v poštve prihajajočih pokrajin s potekom mirovnih pogajanj. Seveda bi obnovitev mirnega prometa med obema strankama ne izključevala nadaljevanja vojne na drugih frontah. On pa je mnenja, ne da bi hotel že sedaj imenovati kak določen termin, da je treba usodo sedaj zasedenih pokrajin spraviti v zvezo s sklepom miru na vzhodni fronti.

Državni tajnik dr. v. Kuhlmann je temu nasproti najprej opozoril, da leži že velika kulanca v tem, da so zavezniki izjavili svojo pripravljenost, zapustiti pod členom 1. nemško - avstro-ogrsko formulacije stoječih pokrajin že po sklepu ruske demobilizacije, ne glede na nadaljevanje svetovne vojne. Na daljine popustljivosti s strani zaveznikov v tej točki ne smatra za izključeno, če se doseže v ostalih točkah sporazum. Ker je pa (tu manjka očividno nekaj besed) zopetno vzplamtjen boj na vzhodni fronti vse-kakor bolj verjetno, če se vojna v ostalih frontah nadaljuje, kakor pa če se sklone splošen mir, mora označiti kot izključeno, da bi vzel v pretres za izpraznitev v členu 2. nemško - avstro-ogrsko načrta navedenih pokrajin čas, ki ne računa s sklepom splošnega miru.

G. Trocki je odgovoril, da bi spoznal v ureditvi eksistence v poštve prihajajočih narodov na njih volji najboljše zagotovilo proti oživljenju vojne na vzhodni fronti.

Državni tajnik dr. von Kuhlmann je konstatiral, da vlada med strankami sporazum glede želje, da naj se razmere, ustvarjene vsled vojne, čim prej končajo.

Po repliki predsednika ruske delegacije se je seja odgodila do 5. popoldne.

V popoldanski seji je dr. v. Kuhlmann z obžalovanjem konstatiral, da ruska delegacija ni prisnela argumentov centralnih držav glede prve točke. Pričela se je razprava o drugi točki nemškega protipredloga.

Pogajanja z Ukrajinci.

Dunaj, 16. januarja. (Koresp. urad.) Iz Bresta Litovskega poročajo 16. januarja: Ker je zunanji minister grof Czernin bolan, se je vršil za danes določen zaupni razgovor z ukrajinskimi delegati v njegovem privatnem stanovanju. Poldrugo uro trajajoči razgovor, katerega so se polnoštevilno udeležili tudi nemški delegati, je dovedlo do principialnega sporazuma glede bodočega političnega razmerja med centralnimi državami in Ukrajino v tozadevnih vprašanjih ter se je storil zadevno odločilen korak naprej. Za jutri je določeno nadaljevanje teh zaupnih razgovorov, ki se tičejo gospodarskih zadev. Ko bodo v kratkem končana ta pripravljana pogajanja z ukrajinsko delegacijo, se bo pričel razgovor o dejalnih vprašanjih.

Homatije na Ruskem.

ATENTAT NA LJENINA.

Petrograd, 15. januarja. (Kor. ur.) Agentura. Ko se je Lenjin, ki je včeraj spremil oddelek Rdeče garde, ki je odšel na fronto, v avtomobilu vračal, so bili oddani na avtomobil štirje strelji iz revolverja, ki pa niso zadeli.

Boji proti boljševikom.

London, 14. januarja. (Kor. urad.) Reuter iz Petrograda. V Kolomni v moskovski guberniji je izbruhnila vsled lakote stavka. Ljudstvo je razorožilo Rdečo gardo; 12 oseb je bilo ubitih, 120 ranjenih. V Moskvi so maksimalisti sasedli glavni stan zvez zvezstev.

Petrograd, 12. januarja. (Kor. urad.) Havas. Dogodki, ki se odvijajo na jugu Rusije, so vedno ne dajo jasne slike o položaju. Prava, pravi, da imajo maks-

imalisti 30.000 mož proti kozakom in mnogim artiljerijem ter 2 oklopna vlaka. Boj, 30 vrst od Jekaterinobla, se je končal po 14 urah s uspehom maksimalistov nad Ukrajinci. Izgube so na obeh straneh velike.

Iz vlade boljševikov.

Petrograd, 14. januarja. Reuter poroča, da je izdal Kriljenko dolgo proklamacijo, v kateri slika, kako je ruska republika obdana od sovražnikov. Sveto revolucionarno vojni proti rusku, nemšku, an-gliškemu in francoskemu mešanstvu je treba vzeti v pretres. V to svrhu je treba postaviti novo vojsko. Zato pozivlja vse polke, bataljone in stotnije, da naj vstopijo v to vojsko. Maksimalistični mestni svet v Petrogradu je sklenil obdati vse privatne vozove z davkom 500 rubljev, konje z davkom po 500 rubljev, avtomobile s 150 rublji za konjsko silo, privatne jadralce s 1000 rublji, pse s 20 rublji letno in javne razprodaje z 20%.

Trockij proti socialistom.

Stockholm, 10. januarja. (Kor. urad.) Trockij je izjavil nekemu angleškemu socialistu, da se boljševiška vlada ne bo zmenila za mednarodno socialistično konferenco, če storjeni sklepi ne bodo odgovarjali demokratičnim ciljem Rusije.

ROMUNSKI POSLANIK ZOPET IZPUŠČEN.

Petrograd, 15. januarja. (Kor. ur.) Agentura. Ljudski komisar Trockij je bil odredil aretacijo romunskega poslanika v Petrogradu Diamandija in osebja poslanstva. Vzrok je bil sovražni nastop proti ruski armadi na romunski fronti. Po posvetovanju tukajšnjih članov diplomatskega zbora je njega starosta, ameriški veleposlanik Francis, obiskal ljudskega komisarja Lenina. Ta je izjavil, da bo odgovoril po posvetovanju ljudskih komisarjev. Ob 1/4. jutraj je Lenin ukazal, da naj se romunski poslanik izpušči.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. januarja. (Kor. urad.) Na aslaški visoki planoti smo zavrnili sovražni sunek zapadno od Col del Rosso. Vzhodno od Bente je Italijan svoje brezuspešne napade šele v popoldanskih urah nadaljeval. Na zapadnem pobočju Pertica je nasprotnik trikrat naskočil naše črte. Vsakokrat se je zlomil njegov naval že v našem artiljerijskem ognju in v ognju streljnih pušk z velikimi izgubami. Južno od gore Fontana Secca smo v kali udusili poskušene sovražne napade. Ob doleni Plavi na mnogih točkah živahni artiljerijski boji. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 16. januarja. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Ruprecht in nemškega prestolonaslednika. Pri Lensu in južno od tam je bilo artiljerijsko delovanje stopnjevano. V posameznih oddelkih izvidni boji. Južno od Ornesa smo vjeli več sovražnikov. — Skupina vojskove Albrehta Württemberg. Po večnem streljanju so izvršili francoski oddelki severno od Badonvillersa sunek ter vdri časno v naše sprednje jarkove. Lastne izvidne čete so pripeljale v zgornjih Vogezih vjele nazaj.

Vzhodno bojišče. Ničesar novega. Makedonska fronta. V loku Črne zvišano vojno delovanje.

Italijanska fronta. Med Brento in Piavo na mnogih točkah živahno streljanje, posebno silno v pokrajini gore Asolone. Italijani so svoje brezuspešne napade obnovili samo južno od gore Fontana Secca. Zavrnili smo jih. V odseku Plave severno od Montella se je angleški artiljerijski ogenj ojačil. — von Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 16. januarja. (Kor. urad.) Na zapadnem pobočju gore Pertica se je ponesrečilo popoldne več italijanskih napadov. — Z ostalih bojišč ničesar novega.

Z ITALIJANSKE FRONTE.

Zimska bitka v Benečiji. Iz vojnoporočevalskega stana 16. januarja: Bojni prostor vzhodno Brento je bil vso noč na 15. t. m. zopet pod težkim italijanskim ognjem, ki je narastel že jutraj do največje intenzivnosti. Šele popoldne so Italijanske mase p. čele juršile na hrib Pertica. Trikrat med 3. in 6. uro popoldne so nava. lili Italijani zama na naše pozicije. Isto, tako, kakor tu tuji ponosi na 15. t. m. po lujem obstreljevanju naših črt proti Colu del Rosso pričeti napad, ki je bil zavrnjen že z artiljerijskim ognjem in z ročnimi granatami, ni mogel doseči nikakega uspeha. — Iz vojaškega razmotrivanja 16. januarja: Zimska bitka v Benečiji gorovju je v polnem teku. Vsa Italijanska četita armada napada naše pozicije med Brento in Piavo. Njihov napad seca tudi na visoko planoto Sette Comuni. Nikar pa ni mogel sovražnik prva dva bojna čina doseči uspehov. Ze prvi dan je bil tam, kjer mu je bilo uspelo vdreti v naše najsprednje vrste, vržen ven do sdnjega moča. Drugi dan je potekel še neugodnejše zanj. Njegove napadalne kolone so bile ustavljene, še predno so dosegle naše pozicije, čeprav jim je poskušal napraviti pot večerni bob. najoči ogenj naših topov in minometov. Z najtežjimi izgubami, sprednje polje je bilo posejano s padlimi in ranjenimi Italijani, so se morale juršajoče čete umakniti nazaj v svoje jarka. Naša artiljerija je večkrat obstreljevala pozicije za napad pripravljene s sigurnostjo, tako da se ni mogel izvršiti nameravani enotni sunek v masah na vsej fronti. O dogodkih ob spodnji Plavi od Montella nismo še nič poročili, po katerih bi se moglo soditi o sovražni-nem namenu, kajti za sedaj mu nadostujo ognjeno polkredovanje na sovražnih naših

baterij, da bo si priboril artiljerijsko premoč.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

13. januarja. Včeraj je obstreljevala naša artiljerija sovražne smučarske in izvidne oddelke vzhodno Tonalu in na Adamelli, kakor tudi korakajoče čete na aslaški visoki planoti in v dolini Stazzo. Nadalje je uničila za obrambo urejene hiše zapadno Plave. Angleške baterije so ponovno obstreljevale sovražne artiljerijske pozicije na levem bregu Plave. Sovražna artiljerija je delovala živahneje v zoni hriba Asolone, na izpostavljeni Solarola, kjer jo je naša z učinkovitim sodelovanjem francoskih baterij energično pobijala. Ob srednji Plavi so naše patrulje zelo delovale. V soteski Loppio severno hriba Mela, go bili preganjeni sovražni oddelki. Na skladišča in taborišča v Primolano so vrgla naša letala na učinkovit način 1600 kilogramov razstrelil. Ob Livenci so izvršili naši hidroplani drzne polzevedbe. Naši letalci so zbili pri Campu Santiere in južno Asiaga dve sovražni letali. Angleški letalci so sestrelili tri letala v Selkstenski dolini.

15. januarja. Ob hribu Asolone se je zopet razplamtel boj včeraj popoldne. Naše čete, učinkovito podprane po artiljeriji, so prodrale z veliko hrabrostjo, da popravilo svojo črto od severno gostišča Lieve do vzhoda doline Cestila. Kljub lju-tenu odporu in hudi reakciji sovražnika so se mogli doseči važni uspehi in prizidati sovražniku težke izgube. Vjeli smo 8 oficirjev, med njimi 1 podpolkovnika in 233 vojakov. Na pobočju hriba Solarola so pogumne čete izvršile demonstrativno od-jetje in vdrle v sovražnikove jarkove. Vzhodno Capo Sile smo povečali z nenadno akcijo, izvedeno z obdobjem vrednim elanom, mostišče, razstrelili nekaj jarkov so- vražniku in odbili krvavo njegovo po-novno protinapade. Vjeli smo 2 oficirja in 43 vojakov in vpletili 2 možnarja in nekaj strojnih pušk.

16. januarja. Ob hribu Asolone je bilo včeraj dopoldne bojno delovanje na naših črtah, ki so bile prejšnjo noč ugodno popravljene, živahno vsled močnega koncentričnega ognja in več sovražni-kovih protinapadnih poskusov. Popoldne je bil položaj zopet normalen. Na odseku vzhodno aslaške visoke planote in na vrhu izpo-stavke hriba Solarola akcije izvidnih od-delkov in slabotni artiljerijski ogenj. Vzhodno Capo Sile je bil ponovi 15. t. m. zavrnjen nadaljni protinapad. Tekom več-rajšnega dne se je raztezalo delovanje so- vražnih artiljerij na vse obrežje in je ostalo nezmajljivo ljuto. Vzdolj vse fronte je vladalo živahno letalsko delovanje.

S FRANCOSKE FRONTE.

Prebitje na zapadni fronti s novimi otrovniimi plini. »Politika« poroča, da Nemci polagajo vso nado za prebitje na zapadni fronti na novo iznajdbo v obsežju otrovnih plinov, ki deluje ne glede na smer vetra. Kdor vdihne ta plin, sploščka ne občuti nič, ali čes malo časa pade mrtev na tla. To novo bojno sredstvo je pomagalo v obilni meri že k uspehom na italijanski fronti. Izdeluje se v Frankobrodu, kjer so angleški letalci nedavno napadli tovarno in jo uničili. Pa tudi po drugih tovarnah se izdeluje tak plin in izdelan je obilo. Upajo, da bo pomagal za gotovo doseči cilje, katerih dosež ni bilo mogoče, in sicer prebitje na zapadni fronti.

AMERIŠKA ARMADA.

Washington, 16. januarja. (Kor. ur.) Reuter poroča: Na prošnjo vojnega departementa je predložil Chamberlain, pred-sednik vojaškega odseka v senatu, zakon za vojaški vpis vseh moških, ki so dosegli od 5. junija 1917. svoje 21. leto. Ta odred-ba izvede zahtevo maršala generala Crowderja, da se postavi v armado letno 500.000 mož.

Vloga angleške vojske.

London, 15. januarja. (Kor. urad.) Minister za narodno službo sir Geddes je podal v včerajšnji poslanski zbornici podrobno izjavo o vprašanju človeškega materialja. Izjavil je: Sedaj so naši najnujnejši problemi oni, ki se tičejo dopolnitve armade. Kar moramo storiti sedaj so koraki z ozirom na oni čas, ki bo poln naj-večjih skrbi in ki bo nastopil po mo-jem mnenju prav kmalu. Od dne do dne važnejše so za zaveznike angleške bojne sile. Rusija se ne bojuje več za stvar svo-bode. Francoska je v boju izrabila vsa svoja sila. Amerika še ne stoji na bojišču in mesec bodo še prešli, predno bo mogli nastopiti z vso silo. Italija je nosila hude udarce. Jasno je, da se moramo pripraviti, da igrane na bojišču večjo vlogo tako dolgo, da pride Amerika. To pomeni, da moramo postaviti na bojišče več ljudi. Mini-ster svari pred tem, da bi se dal kdo zape-ljati od števil ter primerja ogromni človeški materialj Rusije in vlogi, ki jo je igrala Rusija v svoji vojni. Temu nasproti postavlja italijansko armado in nedavne dogodke v Italiji. Enotno vrhovno povelj-nstvo in notranja črta dobrih železniskih zvez sta dala sovražniku brez dvoma pred-nost pred zavezniki. Nasproti temu pa pri sovražniku ni enotnega javnega mnenja. V Avstriji so gotovo zelo naveličani vojne in tudi v Nemčiji gotovo bolj, kakor na Angleskem. Skrajno naveličana je Turčija. Na drugi strani pa javno mnenje v sovr-ah ni deležna ni tako važna, kakor v demo-kratskih deželah zaveznikov. Z ozirom na starost in sestavo nasprotnih si armad je izjavil Geddes, da so bili Nemci že pri-šenci poslali 18letne dečke v strelške jarkove na ruski fronti. Sovražniki ne rabijo samo mlajše ljudi, kakor mi, marveč je bila v Avstriji gornja starostna meja zvišana do 55 let. Centralne države prelože lahko kakih 38 divizij, s ruske na zapadno fronto. Ostale divizije na vzhodu bodo sovražniki brez dvoma porabili za to, da izpolnijo pri-manjkajoče divizij na zapadu. Lahko računamo s tem, da na ta način ne bo na raz-poljšaj manj kakor 950.000 mož. Poleg tega moramo računati s tem, da bo odšlo v lko število avstro - ogrskih divizij na italijan-sko fronto ali pa na zapadno fronto. Vsega skupaj je odpad Rusije ojačica, tralne države na zapadni fronti in na italijanski fronti morda za 1.600.000 mož. Pri tem pa niso vštete rezerve, ki bi bile sicer potrebne za službo na ruski fronti. Kljub temu ni dvomiti o končni smagi sa-vestnikov. Samo psihološka katastrofa v tej ali oni zavezniki državi bi mogla cen-tralne države rešiti. Glede moči angleške armade je izjavil minister: Od izbruha voj-ne do sedaj smo neprestano ojačevali svoje sile. Pomorske vojne bile so šele meseca oktobra 400.000 mož. Angleška armada

šteje danes preko 4 milijonov mož. Če upo-števamo izgube, lahko rečemo, da je po-stavila Anglija v boj nič manj kakor 7 in pol milijona mož. V tem številu niso všteti delavci v oboroževalni industriji, v ladje, delnicah, v trgovski in vojni mornarici in pri letalstvu. Anglija potrebuje, da pomor-ski svoje mornariske in suadne sile in da vzdrži armado na bojiščih v polni sili takoj 420.000 do 540.000 mož. Vlada zahteva za svojo službo nad 90.000 mož. Zahteva mu-nicijeskega ministrstva, generalitate in drugih oddelkov, ki uporabljajo delavce znaša 439.000 mož in 119.000 žen. Ne namerava se znižati sedanje najnižjo starostno mejo ali pa vsištati to mejo, kakor tudi ne uvedi brambno dolžnost na Irskem. Da se vse te potrebe pokrijejo, naj se pritegnejo v ved-nem večjem številu izozemci iz zavezniskih in nevtralnih dežel k delom in naj se pred-pisi za sovražne izozemce omilijo tako, da jih bo mogoče uporabljati v podvezdijh manjše važnosti. Omejilo se bo tudi opro-ščenje vojakov, kar je potrebno, ker je sedaj nad 1 milijon moških, katerim ni treba služiti pri vojakih.

Konsolidiranje češkega političnega življenja.

H. V Pragi, 14. januarja.

Včeraj se je vršil zadnji shod za-upnikov češke državnopravne napredne stranke, ki je, podobno kakor mladočeška in realistična, sklenila se pridružiti enotni vsečeški stranki. »Statopravni pokrovači« so bili stranka velikih kulturnih in političnih idej. V 90. letih minuloga stoletja so poznejši ustanovite-lji državnopravne stranke bili nositelji idealnega češkega radikalizma, ki je prišel v znanem monstre - procesu z Omladino pred sodišče. Imena dr. Hajn, Sokol, Kalina pomenijo za vsakega Čeha najodličnejše politič-ne delavce, pesnik Viktor Dyk je na današnjem češkem Parnasu eden iz-med naših prvih poetov. Stranka je šte-la v svojih vrstah mnogo odličnih de-lavcev, ki si jih je deloma sama vzgo-jila, deloma pa so se ji pridružili iz drugih strank, ker je bil njen štít vedno svetel in njen program čist češki. Ta stranka je med vsemi najintenziv-nejše že davno slutila današnjo grozno svetovno konflagracijo in je vztrajala proti vsemu odporu in proti vsem ši-kanam trdno na stališču češkega državnega prava. Zgodovina ji je dala prav. Ona pa mesto da bi klicala pod svoj prapor nove somišljenike, gradila na svojem starem programu, žrtvuje svojo eksistenco narodni enotnosti.

Včerajšnjega shoda se je udeležilo okrog 150 zaupnikov. Predsedoval je urednik Sokol, navzoča sta bila tudi ova poslanca, Kalina in Prunar. Resolucija, ki se izjavlja za razdruženje stranke in ustanovitev nove vsečeške politične organizacije, se glasi:

Z radostjo konstatiramo, da je po-stal stari program neodvisnosti, za ka-terega se je državnopravna napredna stranka bojevala od svojega začetka, last celega naroda. Mednarodna situ-acija, odnor Dunaja in Pešte sili češki narod, da jasno in očitno izpove svojo voljo, biti svobodni. Smatramo, da nam veleva doba, da pride enotnost te volje do izraza tudi v enotni vsena-rodni organizaciji. V duhu strankinih tradicij, ki so vedno postavljale narodni interes nad interese razredov in oseb in z namenom aktivno sodelovati za češko bodočnost v smislu svojih sta-rih načel in velikih nalog sedanlega časa, hočemo kot enakopravni med enakopravnimi sodelovati pri izgradbi državnopravne vsenarodne in vsečeške demokracije, ki naj nima značaja je mestne stranke. Dosedanje predsedništvo pooblašamo, da odločno in brez odloga izvrši poga-janja v duhu današnjega sklepa. Nova stranka naj se ustanovi na sledečih na-čelih in s temi - le cilji: Nova državno-pravna stranka se organizirva za do-sego češke države, katere temeljno ozemlje tvorijo vse historične in nerazdeljive dežele češke krone ter slovaško ozemlje. Politično priznava stranka načela demokracije ter svobode v organizaciji države in naroda. Kulturno stoji na na-prednih načelih ter deluje za razvoj vseh duševnih, нравnih in teles-nih sil našega naroda. Gospodarsko stremi nova stranka za skladnim gospodarskim razvojem, za povzdigo vseh vrst naroda pri pravični razdelit-vi bremen in sadov dela. Socialno je nova stranka, vodena od soci-jalno - reformnega duha, pripravljena v socialnem interesu celote, za blago-bit širokih ljudskih vrst in za učinkovitejše in hitrejšje lečenje ran, prizadja-nih narodu od vojne, se zastavljati za potrebne razlastitve in za smot-reno odpravo privatne lastnine, ki bi bila pogoj za narodni in socialni napredek.

Ta resolucija je bila soglasno spre-jeta. Shod je zaključil predsednik So-kol s solzami v očeh. Ločil se je za vedno od drage mu stranke, za katero so on in njegovi prijatelji žrtvovali toliko svojih najboljših sil.

Minuli teden so se posvečovali slezijski Čehi o bodočnosti in so soglasno sklenili, da je koncentrirati vse v enaki politični in kulturni smeri delu-jenje sile naroda. Zato so sklenili, da Češka ljudska stranka v Slezijski pristoni k Ljudski napredni stranki na Morav-skem in se s to vred pridruži veliki Vsečeški stranki. Moravska Ljudska napredna stranka ima svoj zaupni shod 20. januarja in gotovo je, da ho skle-nila pristotnosti k veliki Vsečeški demo-kratski stranki. To bo poslednja etana v težavnem procesu konsolidacije če-skih političnih sil.

»Pravo Lidu«, glavno glasilo češko - slovanske socialno - demokratične stranke, je včeraj naznanilo, da se je 12. januarja vršila seja širšega izvrš-vaalnega odbora češko - slovanske so-cijalno - demokratične stranke, na ka-terji je bilo sklenjeno, pooblastiti dva zastopnika stranke, da se pogajata z zastopniki narodno - socij. in stranke in s centralistično češko socij. in de-mokratično stranko o združenju socialističnih strank. Kon-solidacija napreduje torej tudi na levem krilu naše politične fronte. Ni dvoma, da je pripravljenost socialnih demo-kratov za združenje z narodnimi soci-jalci bila povečana in pospešena s tem, da se je del bivše realistične stranke definitivno pridružil narodnim social-cem in ojačil to stranko z izdatnimi kulturnimi in političnimi delavci.

Na skrajnem desnem krilu, v naših klerikalnih skupinah položaj še ni razjasnjen. Splošnonarodna konsolidacija se na češke klerikalne stranke, (ki v narodni politiki igrajo povsem podrejeno vlogo) ne nanaša. Brezdvomno pa bo narod z zadošče-njem vzel na znanje, ako tudi te skupine - navzlic raznim volivom in pri-tiskom, ki se skušajo med njimi uvellavi - ostanejo zveste vsenarodnemu programu. Resno voljo so pokazale z udeležbo na triklajevskem praškem narodnem taboru, kjer so tudi klerikal-ni poslanci solidarno z vsemi ostalimi glasovali za manifest češkega naroda, akoravno ta njihov nastop v gotovih klerikalnih krogih ni vzbudil odobra-vanja.

Narodova volja je danes vladar na Češkem.

Politične vesti.

== Glasovi o odložitvi parlamentarnih sej se še vedno pojavljajo. Sedaj poročajo, da predsednik Gross sicer ne more preklicati že sklicane seje (22. t. m.), pač pa da jo bo morda brez raz-prave zaključil.

== Vestil o krizi Seidlerjevega kabi-neta. Nemški Hsti javljajo, da je položaj Seidlerjevega kabineta hudo omanj, ker se nagibajo Nemci vedno bolj k opo-ziciji.

== Slovanske interelacije o mirov-nih pogajanjih. Z Dunaja poročajo 16. t. m. Poslanec Korošec, Stanek, Tusar in Petrušević so danes sporočili predsedniku poslanske zbor-nice, da bodo vložili interelacije o mi-rovnih pogajanjih ter zahtevali otvori-tev debate.

== Nemci kličejo državno oblast na pomoč. Z Dunaja poročajo: V ponedel-jek je bil poslanec Dobernig pri ministr-skemu predsedniku, kateremu je pove-dal, da so alpski Nemci silno ogorčeni, ker vlada ne nastopi proti narodnemu gibanju Jugoslovancev in Čehov. Grozil je, da bodo alpski Nemci prešli v opo-zicijo. Ministrski predsednik je baje ob-ljubil marsikaj ter povdarjal, da je mo-goč notranjepolitične težkoče prema-gati le tedaj, če ostanejo Nemci solidarni. Zalostni junaki! Na narode, ki jih iz-koriščajo in zatirajo; kličejo državne pravnike, policaje in ječarje na pomoč, da bi jih »ukrotili«.

== Moralne posledice in »povoljni uspehi« dr. Susteršičeve okrožnice. Pri-latelj nam piše: Šele danes sem dobil slučajno v roke 2. številko »Resnice«, kjer se dr. Susteršič baha s »povoljnimi uspehi«, ki jih je imel s svojim pozivom na denunciranje. »Slovenski Narod« je prinesel že par dokazov. Tu podajam še enega: V našem internacijskem taboru je živila priprista ženska, Dolenjka, ime-la je doma dvoje otrok, mož je bil na fronti. Kako je prišla sem? Po zaslugi dr. Susteršiča, oziroma bila je žrtev »povoljnih uspehov«. Nekoč je prala doma in se je sprla s sosedo. Kolikokrat se ženske tako spro in ni hujših posledic, kakor da par dni ne govoriš med seboj, kar nikomur ne škoduje. Tu pa je bilo drugače. Sosedja ji je rekla: »Le čakaj. Saj vem, kaj si govorila. Jaz ti bom pokazala. Saj ni treba družega kot pi-sati v Ljubljano.« — Ženska na to: »Saj vem, da si terciarka in klerikalka.« — Sosedja: »Ti bo že dal dr. Susteršič. Le počakaj!« Teden na to je prišel orož-nik po žensko. Morala je pustiti dvoje ubogih otročev in v borno kočjo. Mislite si trpljenje uboge matere, ki živi svo-jim otrokom in čaka, kdaj se vrne mož. Odvedli so jo v Ljubljano, od tam v Gradec, iz Gradca v internat. Mož na fronti je zamažal čaka! njenih pisem. Otroka je prevzel neki sosed. Žena je večkrat plakala, ko je govorila o otrocih. Toda kdaj je videl internate, ve, kako je bilo ženskam težko vzdržati. Moralno ovzdušje je slabo vplivalo. In ta žena je preživela skoraj dve leti v tem neznanem tujem svetu, ločena od svojih malih otročev, ki so morali ži-vevi od tuje milosti. Kdo ima to trpljenje na vesti? Ali se niso naši ljudje pred so-dišči izgovarjali na dr. Susteršičevo okrožnico, čež, da so se ravnali po njej. Našli so v nji za nemoralna dejanja — »rodalno oporo«. To so »uspehi«, s kate-rimi se »Resnica« celo baha!

== Iz Radovič. Prejeli smo: Slavno uređništvo! Z ozirom na notico iz Ra-dovičice, objavljeno v Vašem cenj. li-stu, da sem baje podpisal neko zaupnico dr. Susteršiču, izjavljam, da je ta vest popolno neosnovana, da sploh o kaki zaupnici nič ne vem in da seveda tudi

nobene podpisal nisem. — Radovljica, dne 16. januarja 1918. — Ivan Bulovec, trgovec in posestnik.

Nov zemljevid Avstro-Ogrske v zmislu jugoslovanske in češke deklaracije izide kakor poročajo »Novine« v Ljubljani.

Kaj pa ti, Hrvatska? Pod tem slovenskim naslovom pišejo zagrebške »Novosti«: Hrvatska, preni se, zbudi se dok je vrijeme, da ne bude prekasno. Organizirajte izjave općina. Svaka najmanja općina mora se izjaviti pred svetom za deklaraciju. Sve hrvatsko-srpske deklaracije. Djevojke i žene, idite od kuće do kuće i sabirajte potpise za izjavo, koja će kazati svijetu, da su vaši muževi, sinovi, oci i zaručnici borili da se bore i proljevaju dragocenu krv naroda za slobodu Jugoslavije. Nitko ne smije izostati. Svi ste pozvani, da izvršite to veliko važno djelo, osobito vi vodje naroda. I to čim prije. Stvar je prešna. Izjave s potpisima pošaljite našoj skupnoj hrvatsko-srpsko-slovenačkoj reprezentaciji u Beču: Jugoslovenskom klubu, da već sada pokažete, da ne postoje za vas nikakve granice ove ili one državne polovice.

Koalicija in Starčevićanci. Osješki »Jug« poroča: Še vedno se govori o krizi v hrvatsko-srbski koaliciji. Z dežele je vedno bolj slišati glasove nezadovoljstva. Starčevićeva stranka prava dobiva vedno več terena, pridružujejo si ji pristajši raznih strank, tako da je zadnje dni ustanovila posebno strankino tajništvo, ki bo skrbelo le za organizacijo stranke. Predsednik stranke dr. Matko Laginja se poda v najkrajšem času na agitacijsko potovanje. Starčevićanci namenjajo pozvati koalicijo, da naj tudi Hrvati po vzgledu Čehov in Slovencev izvedejo skupno narodno organizacijo.

»Novine« in zagrebški nadškof dr. Bauer. Nedavno smo poročali, da se z gotove strani pritiska na zagrebškega nadškofa dr. Bauera, da bi odpovedal v svoji tiskarni nadaljno tiskanje katoliškega dnevnika »Novine«, ki odkrito zastopa jugoslovan. stališče. Na to našo vest izjavljajo sedaj »Novine«: »Ovlašteni smo izjaviti, da na osobo preuzvišenega gospodina nadškupa dra. Antuna Bauera niti niko kušao vršiti kakav pritisk. Uredništvo lista mora opetovano i ovojni prigodom konstatirati, da su Novine posve neodvisni i samostalni organ hrvatskoga narodnoga katoličkoga pokreta.« Kakor se nam nadalje poroča, so bile »Novine«, katerih čitateljski krog je naravno precej ozek, v finančni stiski, tako da jim je grozila katastrofa. S slovensko pomočjo so sedaj te težkote odpravljene in »Novine« bodo izhajale naprej ter nadaljevale svoje uspešno deklaracijsko delovanje med katoliško hrvatsko inteligenco.

Podban Krišković vendar le odstopi? Osješki »Jug« javlja, da se navzlic vsem demintencijam vzdržuje vest o skorajšnjem odstopu hrvatskega podbana dr. Kriškovića. Kot njegov naslednik da prihaja v postev poslanec dr. Ivan Polček.

Nemški konzul v Sarajevu proti jugoslovanski deklaraciji. Iz Sarajeva javljajo, da je nemški konzul dr. Eiswald razvil živahno agitacijo proti podpisovanju jugoslovan. deklaracije. Obiskaval je tudi osebno odlične bosenske politike ter jih nagovarjal, da naj prekličejo svoj podpis na jugoslovanski resoluciji.

Vokanski proces v Sarajevu. V Sarajevu se je vršil nekaj tednov sem proces proti dr. Predragu Kašikoviću in njegovi materi Stoji Kašikovići, ki sta bila obtožena, da sta za časa bosensko-aneksijske vojnine za Srbijo. Sodišče je oba ožence spoznalo krivim ter ju obsodilo v smrt na vešalji.

Štrajki radi skrajšanja kvote moke. Ker se je skrajšala kvota moke za polovico, je to razburilo industrijsko delavstvo na Spodnjem Avstrijskem v taki meri, da so mogli delavci ustaviti delo, zlasti v dolini Triesting. V Dunajskem Novem mestu štrajka 10.000 delavcev. Poročajo še o štrajkih tudi iz drugih krajev. Pod vodstvom poslanca Rennerja je šlo odposlanstvo delavcev k ministru za prehrano. Dokler ne pride odgovor, delavci ostanejo v štrajku. Štrajki so se večeraj razširili na druge kraje in tudi na Dunaj. V Floridsdorfu počivajo vsi obrati. V 21. okraju se ne dela v nobeni tovarni, štrajka 80.000 delavcev, v arsenalu 13.000. Mir ni bil moten.

Razpuščen tabor. Te dni so razpustili tabor za interniranje v Gölersdorfu na Nižnjem Avstrijskem, kjer je bilo interniranih do zadnjega časa tudi mnogo jugoslovanskih žrtv persekucijske dobe.

Viši in spomini poslanca Breiterja iz Rusije. Poslanec Breiter, ki se je vrnil iz Rusije, je pripovedoval o svojih vtiskih in spominih poročevalcu »N. fr. Presse« nekatere podrobnosti, ki so kolikor toliko zanimive. Prepustajo odgovornost za vse trditve vihu, jih beležimo v glavnih točkah: O Kerjenskem ni niko ne ve, kje se mu, zatrjuje se pa, da ima mnogo ententnega denarja na razpolago. Z Ljeningom je poslanec govoril v Perogradu; Ljening pa je imel takrat zaradi stavke uradnikov v ministrstvu mnogo dela. Komisar, na mestu petrogradske mestne duma, je neki Unschildt, obenem za-

upnik Ljeningov. Rojen je v Varšavi. Svoječas je živel v Krakovu. V državni banki je napravil red kjeviski tovarnar Piatkov, kljub svojim milijonom pristač boljševikov. Njegovega brata je dala ukrajanska Rada zapreti ter odpeljati. Adjutant Trockega je neki dr. Salkind. Trockega samesa je obiskal poslanec Breiter v Smolnem Institutu, ki je napol preurejen v vojašnico za Rdečo gardo. Vsa okolica je vojaško zasadena in v tretjem nadstropju so ravnokar vzdavali top v neko okno. Trockij, ki je bolj podoben na zunal umetniku, kakor državniku, mu je povedal, da je bival od 1907 do 1914 na Dunaju. Breiter pravi, da se je v Ljenu srečal s poslancom Dürichom, ki da ga je tja poslal »Češki komite«, da pa nima nobenega vpliva in da se bavi s sestavo enotne stenografije za vse slovenske jezike »Češkega komiteja«. Med Masarykom in Dürichom je baje prišlo do spora glede češke narodne politike.

Poljak in Madžar brata pri sabljah in vnu. Z Dunaja poročajo, da so bili 12. t. m. pri poljskem regentstvu zastopniki poljskega, dunajskega in madžarskega časopisja. Sprejem se je izvršil v dvorani, kjer je pred 22 leti car Nikolaj sprejemal svoje goste. Pri medsebojnih pozdravih je povdarjal zastopnik madžarskega časopisja staro prislovico, da sta Poljak in Madžar brata pri sabljah in vnu.

Iz poznanijske »Ostmarke«. »Nordd. Allg. Ztg.« poroča, da je nemški državni kanceler grof Hertling danes prejel v navzočnosti notranjega ministra nekaj gospodov iz poznanijske provincije, ki so mu sporočili naziranje in želje nemških krogov Ostmarke glede poljske politike.

Zadnji apel entente na Rusijo. Londonska »Morningpost« piše: Wilsonova poslanica in govor Lloyd Georgea sta bila zadnji apel entente Rusiji. Ako tudi ta dva poziva ne odvrgne boljševikov od separatnega mira, potem bo ententa proglasila vse svoje obveznosti napram Rusiji za neveljavne.

Represalije... Med Nemčijo in Francijo je nastal spor radi izmenjave medsebojnih podanikov. Ker Francija noče izročiti Nemčiji one nemške podanike, ki so doma v Alzaciji Lotaringiji, češ, da so Francozi, je Nemčija posegla po represalijah. Dne 6. januarja je bilo prepelanih 600 ugodnih Francozov iz od nemških čet okupiranega francoskega ozemlja v zasedene ruske kraje, in sicer ob progi Kovno-Vilna. Prihodnje dni bodo nemške oblasti zaprle 400 odličnih Francozov ter jih prepelali v vjetniško taborišče v Holzminden. Nemčija bo represalije preklcala šele, čim bo francoska vlada zadržane Alzace izpustila.

Samoodločba narodov in predsednik Zedinjenih držav. Iz Washingtona poročajo 10. t. m.: Predsednik Wilson je sprejel danes v Beli hiši odposlanstvo uglednih irskih ameriških državljanih. Pehlan, senator v Kaliforniji, ki je vodil deputacijo, je v kratkih besedah izjavil, da so Irci pripravljeni pozabiti veliko krivico, storjeno jim od Anglije, če se jim v skladu z izjavo o vojnih ciljih da svoboda, ali pa tudi le avtonomija. Wilson se je vzdržal vsakega razgovora o irskem vprašanju ter je le prijazno in upanja polno namignil, da se irska konferenca v Dublinu trudi rešiti bodoči problem irske vlade.

Obtožba Caillauxa. Dunajski listi pišejo: Gonja proti Caillauxu se je pričela že pred več kot enim letom. Dolga je ostal spor samo v časopisju. Nacionalistično in vojno časopisje je napadalo Caillauxa kot prijatelja mira. Zlasti so mu zamerili sestanke z Giollitjem v Rimu januarja 1917 in njegove stike z Vatikanom. Decembra 1917 je Clemenceau uvedel proti njemu sodno preiskavo, 12. decembra je zahteval vojaški gubernator v Parizu njega izročitev od zbornice, ker se mu je očital »atentat na varnost države potom intrig, ki morejo diskreditirati zveze Franco-ke, nadalje sporazum s sovražniki in sejanje malodušnosti«. Reklo se je, da je v Rimu izjavil, da bo po Clemenceau prevzel vajeti Franco-ke in sklenil mir. Caillaux se je takrat branil v sijajnem govoru ter izjavil, da želi sam izročitev sodišču, da more obravnati s svojimi sovražniki. Zbornica je 22. decembra 1917 skoraj soglasno sklenila njegovo izročitev in sedaj je bil aretiran 14. januarja.

Caillauxova zarota. Lugano, 16. januarja. (Kor. urad.) Glasom poročil, ki jih prinašata »Corriere della sera« in »Secolo« iz Pariza in Rima v zadevi Caillaux, je bilo italijanski vladi naznanjeno, da ima ga. Caillaux v Florentinski banki spravljeno kaseto. V tej kaseti so našli poleg vrednostnih papirjev in nakitja tudi politične spise, med njimi spise Caillauxa o nameravanem državnem prevratu za razpust francoske poslanske zbornice, odstranitev številnih članov senata, ki naj se nadomeste z njegovimi pristaji, za ustanovitev diktatorskega komiteja s Caillauxom na čelu in imenovanjem generala Sarraila za vrhovnega poveljnika francoske armade. Diktatorski komite naj bi sklenil veliko ofenzivo proti Nemčiji in če bi kolikor toliko uspela, naj bi Nemčija ponudila Franco-ki mir ter ji privolila kos Lotaringije, kar naj bi Francoska sprejela. Nato naj bi se Francoska ločila od Anglije ter naj bi

se ustanovila francosko-italijanski blok, ki bi ostal v prijateljskih stikih s centralnimi državami. Caillaux je tudi nameraval odstraniti predsednika Poincaréja in vse ministre izza zadnjih let, tudi Brianda, nadalje ustanoviti dva polka, ki bi se rekrutirala s Korzike ter odstaviti vse veleposlanike. — Pariz, 16. januarja. (Kor. urad.) Poslanec Loustalot je bil danes popoldne aretiran.

Angleški vojni cilji in angleški delavci. London, 15. januarja. (K. u.) Reuter. Član vojnega kabineta, delavski vodja Barnes, se je izrazil v Dundeeju o vojnih ciljih, da je pač jasno, da vse prebivalstvo želi miru. Da pa se doseže mir, je treba le to, da posvete vsi svojo energijo vojni v gotovem spoznanju, da je mir, ki se bo dosegel, odvisen od razmerja moči udeležnikov. Angleške armade so neomajne. Kar se tiče gospodarske politike zaveznikov, jim popolnoma zadostuje, če lahko med vojno in po vojni pokažejo in dajo občutiti Nemčiji svojo gospodarsko silo. Čim se vojna pa takoj konča, bo mogoče sprejeti Nemčijo v skupnost narodov, seveda le, če Nemčija ve, kako sme nastopati v tej skupnosti. Belgijo mora Nemčija zapustiti. Nemci se morajo od tam ogniti in plačati. To je prvi korak miru nasproti. Toda še en problem obstoja, in sicer problem Armenije, Palestine in Mezopotamije.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Buzet v Istri za deklaracijo. Bivši občinski zastopniki, duhovniki in učitelji občine Buzet v Istri so se sešli in so po drugih važnih razgovorih sprejeli naslednjo resolucijo: 1.) Največom harnostu pozdravljamo apostolsko zaupanje sv. Oca Pape Benedikta XV. i Njegovog Veličanstva miroljubivog cara i kralja Karla I. da se medju narode povrate blagodatni mira na temelju pravednosti, po kojoj svaki pa i najmanji narod ima pravo na slobodu. 2.) Oduševljeno usvajamo deklaracijo jugoslovenskog kluba u Beču od 30. svibnja 1917. kojom se za sve Hrvate, Slovence i Srbe u monarhiji na temelju narodnog načela i hrvatskoga državnoga prava zahtjeva ujedinjenje i državna samostalnost pod Habsburškim žezlom. 3.) Izričemo zahvalu i pouzdanje našim dičnim zastupnicima dr. Matku Laginji i profesorju Vjekoslavu Spinčiću. 4.) Klanjamo se harni velikom Jugoslovenskom knez-biskupu Dr. Antunu Bonaventuri Jegliču i zahvaljujemo se vrlom i požrtvornom predsjedniku jugoslovenskoga kluba Dr. Antunu Korošcu te ostalim članovima, i ujedno izričemo prezir uskokima.

Slovensko ženstvo za deklaracijo.

Nepozabni dr. Krek nam je v svoji oporoki naročil: »Vi vsi, ki ste seme iz krvavega naroda, mislite le eno: Kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmoglosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali vaši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje!« — Izpolnajo to oporoko, se pridružujemo podpisane žene in dekleta iz Huda južine in Obloka majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba, ga pozivamo, da ne odneha, dokler ne bomo v zmislu zagotovila našega presvetlega vladarja Karla v »lastni hiši lastni gospodariji« in obljubljamo, da bomo tudi me po svojih močeh pomagale vresničiti svobodno Jugoslavijo. — Časteš spomin nesmrtnega prvoboritelja, smo nabrale med vaščani za njegov spomenik 181 kron. — Sledi 136 podpisov.

Z najsrčnejšim navdušenjem se žene in dekleta mestne občine Lož pridružujemo jugoslovanski deklaraciji. Naj bi bilo vse trpljenje sedanjih težkih časov v prospeh našega naroda. — Sledi 255 podpisov.

Žene in dekleta občine Stari trg pri Ložu se s celim srcem pridružujemo jugoslovanski deklaraciji in izrekamo Jugoslovanskemu klubu popolno znanje. — Naj slovenski rod bo na lastni zemlji svoj gospod! — Sledi 1564 podpisov.

Slovenske Metličanke se pridružujemo jugoslovanski deklaraciji. — Sledi 351 podpisov.

Narodne žene in dekleta trga Radeče z navdušenjem pozdravljamo majniško deklaracijo in se ž njo popolnoma strinjamo. — Sledijo 204 podpisi.

Dnevne vesti.

Plemstvo je dobil slovenski komunist Risto Savin c. kr. polkovnik Friderik Sirca. Polkovnik pi. Sirca je žalski rojak. Čestitamo!

Umri je v Reasovzu v Galiciji zdravnik dr. princ Franc Auersperg. brat češkega kneza Karla Auersperga. Pokojni je bil eden izmed tistih nemških visokih aristokratov, ki so si poiskali svoje dolarske princezine v Ameriki. Poročen je bil z Amerikanko Florence Hazard.

Imenovanja. Finančni koncipist dr. Ernest Močnik je imenovan za finančnega komisarja. — Sodni oficijal Ivan Bizjak v Ljubljani je imenovan za pisarniškega predstojnika.

Tatvine na železnih in poštah. Z Dunaja poročajo: Tatvine na železnih in

na poštah so se naravnost katastrofalno razpasle in škoda, ki jo trpi prebivalstvo, gre v milijone. Parlament bo storil kar najstrožje korake, da prisili vlado k najodločnejšemu postopanju proti železničarjem in poštarnim tatovom. Le 8. januarja je bilo javljenih nad 2000 tatvin pošiljatev, namenjenih na siromašne ljudi v raznih krajih Avstrije.

Kdo bi hotel prodati slovenskim vojakom na fronti tamburico (1 brač), da bi si preganjali dolga. Naslov naj sporoči v Cerkveno ulico 7, če mogoče do jutri, dne 18. januarja dopoldne.

Oddaja plemenske živine. Višje armadno poveljstvo je Deželnemu mestu za vnovčevanje živine ponudilo večje število plemenske živine in sicer krave, bife, vole ter mlado živino. Ta živina je iz zasedenega laškega ozemlja, brezovno simentalske pasme, živina utegne biti lepa. Kdor bi se animala za nakup, naj se brezplačno obrne na Deželno mesto Ljubljana. Turjaški trg 1, ker se mora to izjaviti nužno, če in na koliko živine reflektira. Podrobni pogoji pa Deželnemu mestu še niso znani.

Sekanje dreva na grajskih strminah. Najbližji in najlepši izprehod, naš ljubljanski grad je v nevarnosti. Na se, vernem pobočju nad mestnim domom se sekajo brezobzirno stari lepi drevi, v katerih zelenju se je napajalo zidovja trdnjo oko tučca in domačina in ki so dali našemu impozantnemu gradu tako prijazno obliko in kras. Posetniki ljubljanskega grada so v najkrajšem času oropani lepote iz leta, in zakaj? Zato ker potrebuje neki posestnik drva. Tu se pokaže zopet enkrat neobhodna potreba obstoja, za naše kraje še nepoznanega društva v varstvo domov, ne (Heimatschutz). Po vseh kulturnih deželah se najde skupina ljudi, ki ljubijo kraj, soto svojega domačega kraja in si ustanovi tako društvo, ki zastavi po potrebi svoj vpliv, da se ne oropa domači kraj svojih kinčev. Ker tako društvo bržkone še ni v našem mestu, se apeluje tem potom na slavni ljubljanski magistrat, da zastopa v tem slučaju interese javnosti proti samovoljni brezobzirnosti posameznika in preprosti, da se še nadalje seka na grajskih strminah 100 let staro drevje v veliko nezaupljivost grad posestojega občinstva in tudi tučcev, ki bi ne videli radi, da se izpremeni naš ljubljani grad v »golovec«.

Umri je večeraj v Ljubljani v Go. spiski ulici št. 3. kulturni tehnik Rudolf Wislaka. Bil je dolga leta marljiv član akademicega društva slovenskih agronomov Kras na Dunaju ter svoj čas tudi predsednik tega društva. V krogih tovarišev zelo priljubljenega mladega moža je istrigala dolgotrajna teška bolezen. Podi mu ohranjen časten spomin. P. v. m.

Nove predpise za prodajo tobaka izda finančno ministrstvo, da onemogoči prodajanje tobaka »pod roko«.

Nevaren močni obisk. Danes ponoči ob 4/2. je v Sentjakobskem okraju v neki hiši začutila stranka hojo. Ko skoči pokonci ter povpraša, kdo je in česa išče, pove neznanec, da je »vojni vjetnik« ter da prosi cigaret. Stranka ga je zavrnila s pretnjo, da pokliče patruljo, nakar je šel v vjetnišnico in mrmraje odkrival iz hiše. Kakšen namen je imel ta obisk, se ne ve, — bržkone ne poštenega — mogoče bi bil lahko postal za stranko celo usodnega pomena, ako bi ne bilo takoj odločne zavrnitve.

Poroči se je gospod Drago Mlakar, c. kr. asistent s gospico Pavli Modic iz ugledne, slovenske rodbine iz Gorice! Mlademu paru tisoč sreč!

V Krševinskih del Maribora je umrla dne 12. t. m. gos. Rozalija Babič, vdov. ljena Purčaj, soproga c. kr. namesta. kancelista in posestnika pri okrajnem glavarstvu v Mariboru s. Franca Babiča, po dolgi bolezni. Dne 14. t. m. bila je v lepem spremstvu na pokopališču v Pobrežju pokopana. Naj v miru počiva!

Tovarni promet ustavljen? Iz Maribora nam poročajo 15. t. m. Tovarni promet južno Maribora je v današnjim dnem deloma ustavljen, deloma pa omejen samo le na najnujnejše. Uprava južne železnice opravičuje to s popolnim pomanjkanjem premoga. Zgodil se je, da na malih postajah, torej sredi proge, prelagajo premog iz ene stroja na drugega.

Občni zbor Čitalnice v Gradcu se vrši dne 20. t. m. v društvenih prostorih ob 3. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika zadnjega obnega zbora. Poročilo odbornikov in revizorjev. Volitve novega odbora in revizorjev. Nadomestne volitve. Služajnosti.

Neoprtni Gradčani. Včeraj so se vrli, le na graškem polju vaje z ročnimi granatami. Detonacije so povzročile v mestu govorico, da je bil podpisal separatni mir z Rusijo in da vojaštvo strelja »salute«. Vse mesto je bilo pokoncu.

Razpis kolodvorske restavracije v Perkovcih - Slivnem. Na postaji Perkovci, Slivno v Dalmaciji se s dnem 1. marca 1918 na novo odda kolodvorska restavracija. Rok za vlaganje prošnje najkasneje do 10. februarja 1918 pri ravnatelstvu državnih železnic Trst, ekspozitura Ljubljana. Natančnejše podatke se lahko izve pri c. kr. obratnem vodstvu v Splitu in pri c. kr. ravnatelstvu državnih železnic Trst, sedaj v Ljubljani.

Izpuhila je večeraj dopoldne na glavni pošti neka uboga delavka 158 K tujea denarja v času, ko je oddajala nekaj poštnih zavrtkov. — Ta denar je baje pobrala neka druga ženska, ki je poznana po popisu onih, ki so jo pri tem opazovali. Ako se hoče do tista odtegniti zasledovanju, naj najdeni denar nemudoma vrne na polje ali na naše upravitelstvo.

Najdeno. Na Celovški cesti blizu cerkve v Spodnji šiški je bila najdena manjša svota papirnatega denarja. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri A. Prešernu, Knezova ulica 235, 1. nadstropje.

Našel se je v Zvezdi srebrni rožni venec. Lastnik se naj oglasi na Rimski cesti 12, 1. nadstropje levo.

Aprovizacija.

Razdelitev nasoljenega prasičjega mesa. Mestna aprovizacija ljubljanske je dobila večjo množino nasoljenega prasičjega mesa, ki je importirano. Meso je po 16 kron in s špohom. Meso se oddaja v soboto, dne 19. januarja: za gostilničarje jutraj od 7. naprej in za privatne stranke popoldne od 1. do 5. — Izmed privatnih strank imajo predvsem one prednost, ki so dobile svoj čas pri mestni aprovizaciji nazaj (številke) za peršutnike. Meso se razdeljuje v aprovizacijski skladišču na Poljanski cesti št. 15.

Prosveta.

H koncertu Križaja in Ljekarja. Čemo še sledeče poudarjati: Slovenec se širijo pravi veselja in ponosa, če vidi, da naši talenti v resni izobrazbi in v pravi umetnosti tako lepo napredujejo, kakor napredujejo Ljekar in Križaj. Križajeva predavanja je tako priključilo, njegov basovski bariton tako simpatičen in čustven izraz tako pristen in naraven, da cela umetniška umerjenost, harmonija med glasom in glasbo blagodejno vpliva. Najlepše je izvajal široko kantileno Bendlove Peveve, prošnje ob lepen, imitiranem spremeljaju barilnem, izrazilo arijo iz »Lafme«. Lajovičevi pesni »Mesec« v izbi v Romanco. V Wagnerjevem »Pevu« Večernica iz Tannhäuserja in v Delibesovi ariji nas je presenetil z izredno milino svojega mesa, vose - petja. — Posebnega pomena pa so za nas Slovence uspešna izvajanja tako resnih slovenskih umetnin, kakor so pesmi Lajovičeve, Mesec v izbi — tožen vzdih po daljnem domu, rojstni vasi — in Romanco — Mlad semenišnik ob kitari Bogu himne poje — ste krasni poetični sliki velikega dušnega izraza! Melodije teh in drugih Lajovičevih pesmi so plemenite — umerjene, velična duha in čuta pa je prav kolosalna — v besedah, harmonijah, barvah, v polifoniji in kontrastih misli, v pestrem klavirskem spremljevanju. Slušaj mogočni, najstetčni izraz glasbe v Romanco — »Harmone duš brezimne — Bogu poje večne himne — noč in dan.« Lajovičevi samospeti stoji na višini Brahmovih, v mnogem jih celo nadkričujejo. To trdimo s preudarnostjo. Samospetje, pred vsem one možkimi glasovno primerne, kakor Mesec v izbi. Norčeva jesenska pesem, Pesem starca, Romanco itd. so doslej javno peli Betetto, Križaj, Vušković in Rijavec. — vsi s lepim uspehom pri razumnikih, glasbeno izobraženih, pri masi občinstva z manjšim, a vendar respektim. Glavni vzrok, da širše občinstvo teh skladb deloma ne razumova in ne more uživati njih veličine, je ta, da širše občinstvo večkrat niti besedila pesmi ne prebere in del mladine razstreseno, ne s zbranim duhom — počlusa. Za objektivno presojanje umetnin pa je absolutno potrebno, da se občinstvo v snov, misli, besede skladb utopi. Iz njih more črpati razumevanje. Kdor niti besedi ne pozna, ta more k večjemu lahkotno glasbo razumeti, težja glasba mu ostane nedostopna in on po krivici zabavlja čez dela, katerih največ po lastni krivdi ne razume. — Lajovičevi pesmi ste na občinstvo mogočno vplivale. Da se Križaj za izvajanje resnih slovenskih umetnin v koncertih v Ljubljani, Zagrebu in drugod zavzema, zasluži priznanje in pohvalo. Kako Slovenci ljubijo naravno lepo melodijo se je v koncertu pokazalo pri sromovitno odobravanju Križaja, ko je prav lepo odpel Ispavčovo Podkonec iz Te. harskih plemičev kot dodatek. — Odobravaj ni bilo ne konca, ne meje. Mozartova glasba Figara je historična umetnina, ima velike krasote v značaju muzikalnega veselo, igre svoje dobe, v bližino postavljenka Lajovičevim pesnim se glasi bljeta, kakor stoletja razlike. Profesor Vedraj je Križaja jako diskretno in s lepim umevanjem spremljal na klavirju. — Drugi domači umetnik v koncertu je bil mladi Liri L. čar. Predstavil se nam je kot virtuos pianist s briljantno tehniko in krasnim predavanjem. Izborna je isolan. Njegova igra dopada, ker je v njej vse jasno, naravno, čisto, zdravo predavanje in razumljivo. Posebna odličnost ritmično in dinamično izborne igre je, da zna zbog razumevanja skladb in neodvisnosti prstov in rok izborna tematično predavati. Talent — ki ga mora biti vsako vesel. Najlepše, do popolnosti zrelo predaval je Novakovo Sonatno eroico. Izvratne so bile silnice Szymanovskega spev in Smetanova Polka ter »Slapčka«, mogočna pa Polonesa Lisztova. Krog naših izbornih pianistov virtuozov Trosta, Koblerjeve in Talichove se je Ljekar v razveseljivi obliki pridružil. Slovenska glasba stopa mogočno naprej!

Razne stvari.

Promet na progi Sarajevo - Mostar je vsled snežnih zametov ustavljen.

Umri je najstarejši sin feldmaršala Conrada, Kurt baron Conrad, v Arosi v Švic, kjer se je zdravil radi sušice. Bil je 31 let star.

Prebivalstvo Zagreba. Mesto Zagreb šteje danes brez vojaštva 87.000 prebivalcev. Oktobra lanskega leta je šlo mesto 105.000 civilnega prebivalstva. Begunci so zdaj po večini odšli in tako je število zopet normalno.

Dvatisoč kron za reveže v Žehuščih ali iz čeških rok. Ubožna ali samozvestna občina Žehušče na posestvu grofa Ozvalda Thuna je odklonila z zahvalo dar 2000 kron, katere je dal ta grof za občinske reveže. Dostojno, prav kavalsko so Čehi v Žehuščih zavrnili dar iz rok moža, ki je v gosposki zbornici pred nedavnim časom zalil čast češkega naroda. Češki listi so to primerno beležili, nakar je takoj položil neki češki rodoljub, ki noče biti imenovan, 2000 kron za ubožnico v Žehuščih. Tamošnji reveži dobe torej 2000 kron ali iz čeških rok.

Kako izgleda kraljevski grad v Belgradu. Češki poslanec in delegat Haberman, ki se je mudil nedavno v Belgradu, pripoveduje: Srbski kraljevski konak je popolnoma opuščen. Kar je imelo kolikolič cene, je iz palače izginilo. Bivše kraljevske sobe, prestolna dvorana, knjižnice in konferenčne sobe so prazne. V levem zadnjem oglišču palače se nahaja velika odprtina, ki jo je napravila granata. V kraljevskem arhivu so le gole stene, na tleh pa raztrgane knjige in listine, umazane in na pol sežgane. Pohištva ni nikjer. Nobene slike nikjer. Še kljuke pri vratih so pobrane. Odrgane so zavese, odnešene preproge, skratka, vse je izginilo. Gole stene, raztrgani parketi nemo pripovedujejo o volni.

Zanimiva dobava. »Arbeiter Zeitg.« poroča, da je neki tovarnar na Češkem dobil nalog od vojnega ministrstva, da neko blago po 2 K 90 vin. komad dobavi za skladišče uniform. Tovarnar je izvršil nalog ali skladišče je izjavilo, da je blago neporabno. Tovarnar je nato prodal to blago na Ogrsko po 3 K 90 vin. komad. Ker pa ogrski trgovci dobro vedo, da kar odbije avstrijski »Monturedpote« kupi rada vojaška uprava, je ponudil dotični isto blago vojnemu ministrstvu za 4 K 25 vin. komad. In glej čudo! Isto blago, katerega poprej ni hotelo kupiti po 2 K 90 vin. in ga je celo označilo za nerabno, kuvi in plača po 4 K 25 vin. in pravi, da je dobro. In da bo komedija popolna, je ena in ista oseba dopisala ponudbo ogrskemu trgovcu za višjo ceno, kakor tudi odgovor, da blago prvega tovarnarja s Češkega ni porabno.

Mesec a decembra: Dne 3.: Josip Mur-
nik, bivši trgovac, potnik in računski pod-
čestnik I. razreda, imetnik jubilejne kolaj-
ne in zaslužnega križa s krono; Josip Noč,
e. kr. stotnik bosansko - hercegovinskoga
polipolka, imetnik zaslužnega križa III.
razreda s meč, Signum laudis s meč, Kar-

Za var. Krekov spomenika: Rad. Vod-lak, ogajčkar e. in kr. polj. havb. polka 7 v Osijeku nabral med tovariši - rojaki 14 K, Zdravko Stofla iz Sečane 50 K. (za dr. Krekov sklad) mesto venca na grob njih-o, vega očeta g. Val. Stofle darovali snovi, M. Geržina iz St. Petra na Krasu 415 K 80 v.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1918.

225

PRODAJA
se po zmernih cenah v večji množini
ogljc, vino, sadni mošt, ver-
mut vine in dobre mlie za
pranje v večjih kosih pri trdk:
A. Kušan, Ljubljana,
Karlovska cesta štov. 15.

VRTNAR

več! sadjereje in v nasajanju zeleni-
nadi, dobi stalno službo na graščini
Nemčiča pošta Radna na Dolenjskem.
Ponudbe s prepisi spričeval je na-
pisati na **ministrstvo veleposredstva**
Nemčiča (Impeica), pošta Radna
Dolenjsko. 212

GLASOVIR
se ceno proda.
Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«
223

mojo velezanimivo navodilo o
modernem negevanju grudij.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomanj-
kanju bujnosti. — Pišite zaupno na
Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko
Schanzstrasse 2. odd./43.

Ernst Orsech, Berlin S. W., Markgrafenstrasse 63, Abt. 456.

Troodi prisoner.
231 **Stevhal offensive.**

Izjavljam, da je vse navedeno resnica in da nisem bil prisiljen ali prisiljena k izjavi. Izjava je bila pripravljena in podpisana prostovoljno, brez prisilne, groženj ali pritiska. Izjava je bila pripravljena in podpisana brez prisilne, groženj ali pritiska. Izjava je bila pripravljena in podpisana brez prisilne, groženj ali pritiska.

226

Naročnino (letno 20 K, polletno 10 K) naj oddajajo ali pošiljajo novi naročniki upravi »Ljubljanskega Zvonca« v Ljubljani, Sodna ulica 6, pritičje desno. Za stare naročnike so bile priložene položitve.